

Komisijas paziņojums par ierobežojumiem, kas tieši saistīti un nepieciešami koncentrāciju īstenošanai

(2005/C 56/03)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

I. IEVADS

1. Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulas (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula) ⁽¹⁾ 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrajā daļā un 8. panta 1. punkta otrajā daļā, kā arī 8. panta 2. punkta trešajā daļā paredzēts, ka lēmumam ar ko koncentrāciju atzīst par atbilstošu kopējam tirgum, "jāietver ierobežojumi, kas tieši saistīti un nepieciešami koncentrācijas īstenošanai".
2. Ar grozījumiem noteikumos, kuri nosaka to ierobežojumu novērtēšanu, kas tieši saistīti un nepieciešami koncentrācijas īstenošanai (turpmāk arī apzīmēti kā "saistītie ierobežojumi"), tiek ieviests šādu ierobežojumu pašnovērtējuma princips. Tas atspoguļo likumdevēja nodomu neuzlikt Komisijai par pienākumu novērtēt un individuāli izskatīt saistītos ierobežojumus. Saistīto ierobežojumu izskatīšana saskaņā ar EK Apvienošanās regulu ir izskaidrota EK Apvienošanās regulas preambulas 21. apsvērumā, kurā norādīts, ka "Komisijas lēmumi, ar ko paziņo par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, piemērojot šo regulu, automātiski ietver šādus ierobežojumus, nav nepieciešams, lai Komisija individuālos gadījumos novērtē šādus ierobežojumus". Tā kā apsvērumā paredzēts, ka Komisija īsteno tās piekritības uzdevumus īpašos jaunos un neatrisinātos jautājumos, kuri rada patiesas neskaidrības, visos pārējos gadījumos attiecīgajiem uzņēmumiem pašiem jānovērtē, vai to vienošanās ir saistīta ar darījumu un cik lielā mērā. Domstarpības par to, vai ierobežojumi ir tieši saistīti un nepieciešami koncentrācijas īstenošanai un tādejādi automātiski pakļaujas Komisijas lēmumam par atbilstību, var tikt risinātas valstu tiesās.
3. Komisijas piekritības uzdevums ir izklāstīts Apvienošanās regulas 21. apsvērumā, kur norādīts, ka Komisijai pēc attiecīgo uzņēmumu lūguma, gadījumos, kad lieta satur "jaunus vai neatrisinātus jautājumus, kas izraisa patiesu neskaidrību", ir skaidri jānovērtē, vai ierobežojumi ir tieši saistīti ar koncentrāciju. Apsvērumā tālāk definēts "jauns vai neatrisināts jautājums, kas izraisa patiesu neskaidrību" kā jautājums, kas "nav ietverts attiecīgajā Komisijas ziņojumā, kas pašlaik ir spēkā, vai publicētajā Komisijas lēmumā."
4. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību attiecīgajiem uzņēmumiem, šis paziņojums sniedz norādes jēdziena "saistītie ierobežojumi" interpretācijai. Turpmākajās iedaļās ietvertās norādes atspoguļo Komisijas prakses būtību, kā arī nosaka principus, ar kuriem novērtē, vai un kādā mērā visizplatītākie vienošanos veidi vērtējami kā saistītie ierobežojumi.
5. Tomēr īpašu apstākļu gadījumos, kuri nav minēti šajā paziņojumā, ir attaisnojama atkāpšanās no šiem principiem. Līgumslēdzējas puses var iegūt turpmākas norādes publicētajos Komisijas lēmumos ⁽²⁾, lai noskaidrotu, vai to vienošanās vērtējamas kā saistīti ierobežojumi vai ne. Ja gadījumus ar īpašiem apstākļiem Komisija iepriekš norādījusi savos publicētajos lēmumos ⁽³⁾, tie vairs nav uzskatāmi par "jauniem vai neatrisinātiem jautājumiem" Apvienošanās regulas 21. apsvēruma nozīmē.

⁽¹⁾ OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ Šī paziņojuma nolūkā lēmums uzskatāms par publicētu, ja tas publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai ir pieejams Komisijas tīmekļa vietnē.

⁽³⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas 2000. gada 1. septembra Lēmumu (COMP/M.1980 – Volvo/Renault, 56. punkts) – augsta klientu lojalitātes pakāpe; Komisijas 1998. gada 23. oktobra Lēmumu (IV/M.1298 – Kodak/Imation, 73. punkts) – ilgs produktu dzīves cikls; Komisijas 1995. gada 13. marta Lēmumu (IV/M.550 – Union Carbide/Enichem, 99. punkts) – ierobežots alternatīvo ražotāju skaits; Komisijas 1992. gada 30. aprīļa Lēmumu (IV/M.197 – Solvay-Laporte/Interox, 50. punkts) – ilgāka vajadzīgās zinātnības aizsardzība.

6. Savukārt uzskatāms, ka lietai piemīt "jauni vai neatrisināti jautājumi, kas izraisa patiesu neskaidrību", ja šie ierobežojumi nav ietverti šajā paziņojumā un ja Komisija tos nav iepriekš norādījusi savos publicētajos lēmumos. Kā paredzēts Apvienošanās regulas 21. apsvērumā, Komisija pēc līgumslēdzēju pušu lūguma skaidri novērtē šādus ierobežojumus attiecīgajās lietās. Atbilstoši konfidencialitātes prasībām Komisija nodrošina atbilstošu publicitāti attiecībā uz šādu novērtējumu, no kuriem tālāk izriet šajā paziņojumā izklāstītie principi.
7. Ciktāl ierobežojumi ir tieši saistīti un nepieciešami koncentrācijas īstenošanai, Apvienošanās regulas 21. panta 1. punktā paredzēts, ka piemērojama vienīgi šī regula, izņemot Padomes Regulu (EK) Nr. 1/2003⁽¹⁾, (EEK) Nr. 1017/68⁽²⁾ un (EEK) Nr. 4056/86⁽³⁾. Pretēji tam, ierobežojumiem, kurus nevar uzskatīt par tieši saistītiem un nepieciešamiem koncentrācijas īstenošanai, potenciāli piemērojami joprojām ir EK līguma 81. un 82. pants. Tomēr pats fakts vien, ka vienošanās vai līgums nav attiecināms uz koncentrāciju, nevar radīt kaitējumu to juridiskam statusam. Šādas vienošanās vai līgumi jānovērtē saskaņā ar EK līguma 81. un 82. pantu un attiecīgiem normatīviem dokumentiem un paziņojumiem⁽⁴⁾. Tos regulē arī attiecīgie valstu konkurences noteikumi. Tāpēc uz vienošanos, kura ietver konkurences ierobežojumu, kas saskaņā ar šo paziņojumu nav uzskatāms par tieši saistītu ar koncentrāciju un nepieciešamu tās īstenošanai, arī var attiecināt šos noteikumus.
8. Apvienošanās regulas 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrās daļas un 8. panta 1. punkta otrās un 2. punkta trešās daļas interpretācija neskar Tiesas vai Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas iespējamo interpretāciju.
9. Ar šo paziņojumu aizstāj Komisijas iepriekšējo paziņojumu attiecībā uz ierobežojumiem, kas tieši saistīti ar koncentrāciju un nepieciešamu tās īstenošanai⁽⁵⁾.

II. VISPĀRĒJIE PRINCIPI

10. Koncentrāciju veido līguma noteikumi un vienošanās, ar ko iegūst kontroli Apvienošanās regulas 3. panta 2. punkta nozīmē. Visas vienošanās, kuru galvenais mērķis ir koncentrācija⁽⁶⁾, tādās kā vienošanās attiecībā uz uzņēmumu akciju vai aktīvu pārdošanu, ir koncentrācijas būtiskas sastāvdaļas. Papildus šiem līguma noteikumiem un vienošanās koncentrācijas gadījumā līgumslēdzējas puses var slēgt citas vienošanās, kas nav koncentrācijas būtiskas sastāvdaļas, bet var ierobežot pušu rīcības brīvību tirgū. Ja šādas vienošanās ietver saistītus ierobežojumus, uz tām automātiski attiecas lēmums, ar ko paziņo par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu.

⁽¹⁾ Padomes 2002. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1/2003 par Līguma 81. un 82. pantā noteikto konkurences noteikumu īstenošanu, OV L 1, 04.01.2003., 1. lpp.; Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 411/2004, OV L 68, 06.03.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ 1968. gada 19. jūlija Regula (EEK) Nr. 1017/68, ar kuru piemēro konkurences noteikumus dzelzceļa transportam, autotransportam un iekšzemes ūdensceļu transportam, OV L 175, 23.7.1968., 1. lpp.; Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1/2003.

⁽³⁾ Padomes 1986. gada 22. decembra Regula (EEK) Nr. 4056/86, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus piemērošanai jūras transportam attiecībā uz Līguma 81. un 82. pantu, OV L 378, 31.12.1986., 4. lpp.; Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1/2003.

⁽⁴⁾ Skatīt, piemēram, par licences līgumiem Regulu (EK) Nr. 772/2004; par piegādes un pirkuma līgumiem skatīt Komisijas 1999. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 2790/1999 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām, OV L 336, 29.12.1999., 21. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 188, 4.7.2001., 5. lpp.

⁽⁶⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas 1992. gada 10. augusta Lēmumu (IV/M.206 – *Rhône-Poulenc/SNIA*, 8.3. punkts); Komisijas 1991. gada 19. decembra Lēmumu (IV/M.113 – *Courtaulds/SNIA*, 35. punkts); Komisijas 1991. gada 2. decembra Lēmumu (IV/M.102 – *TNT/Canada Post/DBP Postdienst/La Poste/PTT Poste & Sweden Post*, 46. punkts).

11. Tiesas saistības un nepieciešamības kritēriji pēc savas būtības ir objektīvi. Ierobežojumi nav tieši saistīti ar koncentrāciju un nepieciešami tās īstenošanai tikai tāpēc, ka puses tā uzskata.

12. Lai ierobežojumus uzskatītu par "tieši saistītiem ar koncentrāciju un nepieciešamiem tās īstenošanai", tiem jābūt ciešā sasaistē ar pašu koncentrāciju. Nav pietiekami, ka vienošanās noslēgta tajā pašā kontekstā vai vienlaicīgi ar koncentrāciju⁽¹⁾. Ierobežojumiem, kuri ir tieši saistīti ar koncentrāciju, jābūt ekonomiski saistītiem ar galveno darījumu un jāparedz vienmērīga pāreja uz mainīto uzņēmuma struktūru pēc koncentrācijas.

13. Vienošanās jābūt "nepieciešamām koncentrācijas īstenošanai⁽²⁾" kas nozīmē, ka bez šīm vienošanās, koncentrācija nav īstenojama vai tās īstenošana iespējama tikai ar neskaidrākiem nosacījumiem, ar ievērojami augstākām izmaksām, ievērojami ilgākā laika posmā, vai arī tas būtu daudz sarežģītāk⁽³⁾. Vienošanās, kas ir nepieciešamas koncentrācijas īstenošanai, mērķi parasti ir aizsargāt nodoto vērtību⁽⁴⁾, saglabāt piegāžu nepārtrauktību pēc iepriekšējās saimnieciskās vienības sašķelšanas⁽⁵⁾, vai nodrošināt jaunas vienības darbības uzsākšanu⁽⁶⁾. Lai noteiktu, vai ierobežojums ir nepieciešams, jāņem vērā ne tikai tā būtība, bet arī jānodrošina, lai tā ilgums, joma un ģeogrāfiskā piemērojamība nepārsniegtu koncentrācijas procesa īstenošanai pamatoti vajadzīgo. Ja noteiktā likumīgā mērķa sasniegšanai ir pieejamas vienādi efektīvas alternatīvas, uzņēmumiem jāizvēlas tas variants, kas objekti viem vismazāk ierobežo konkurenci.

14. Ja koncentrāciju veic vairākos posmos, līguma noteikumus, kas saistīti ar posmiem līdz kontroles izveidošanai, Apvienošanās regulas 3. panta 1. un 3. punkta nozīmē nevar uzskatīt par tieši saistītiem ar koncentrāciju un par nepieciešamiem tās īstenošanai. Tomēr vienošanās atturēties no materiālām izmaiņām mērķa uzņēmējdarbībā līdz procesa pabeigšanai ir uzskatāma par tieši saistītu ar koncentrāciju un nepieciešamu kopējas cenas piedāvājuma īstenošanai⁽⁷⁾. Tas pats attiecināms uz kopīga cenas piedāvājuma kontekstā apvienojušos uzņēmumu pircēju vienošanos neveikt atsevišķus savstarpēji konkurējošus piedāvājumus par to pašu uzņēmumu vai iegūt kontroli citā veidā.

15. Vienošanās, kuras veicina kopīgas kontroles iegūšanu, var uzskatīt par tieši saistītām ar koncentrāciju un nepieciešamām tās īstenošanai. Tas attiecas uz vienošanos, ko puses noslēgušas kopīgai kontroles iegūšanai, lai savā starpā sadalītu aktīvus ar mērķi sadalīt ražošanas iekārtas vai izplatīšanas tīklus kopā ar kopīgi iegūtā uzņēmuma pastāvošajām preču zīmēm.

16. Ciktāl šāda sadalīšana ietver iepriekš pastāvošas saimnieciskas vienības sašķelšanu, pasākumus, kas ar pamatotiem nosacījumiem sašķelšanu padara iespējamu, saskaņā ar turpmāk norādītajiem principiem uzskata par tieši saistītu ar koncentrāciju un par nepieciešamu tās īstenošanai.

⁽¹⁾ Tāpat ierobežojums var būt "tieši saistīts", pat ja tas nav vienlaicīgs ar vienošanos, kuras slēgšanas galvenais mērķis ir koncentrācija, ja ir izpildītas visas pārējās prasības.

⁽²⁾ Skatīt Eiropas Kopienų Tiesa, Lieta 42/84 (*Remia*), [1985] ECR 2545, 20. punkts; Pirmās Instances Tiesa, Lieta T-112/99 (*Métropole Télévision – M6*), [2001] ECR II-2459, 106. punkts.

⁽³⁾ Komisijas 2000. gada 18. decembra Lēmums COMP/M.1863 – *Vodafone/BT/Airtel JV*, 20. punkts).

⁽⁴⁾ Komisijas 1998. gada 30. jūlija Lēmums (IV/M.1245 – *VALEO/ITT Industries*, 59. punkts); Komisijas 1999. gada 3. marta Lēmums (IV/M.1442 – *MMP/AFP*, 17. punkts); Komisijas 2001. gada 9. marta Lēmums (COMP/M.2330 – *Cargill/Banks*, 30. punkts); Komisijas 2001. gada 20. marta Lēmums (COMP/M.2227 – *Goldman Sachs/Messer Griesheim*, 11. punkts).

⁽⁵⁾ Komisijas 2000. gada 25. februāra Lēmums COMP/M.1841 – *Celestica/IBM*, 21. punkts).

⁽⁶⁾ Komisijas 1999. gada 30. marta Lēmums (IV/JV.15 – *BT/AT&T*, 207.-214. punkts); Komisijas 2000. gada 22. decembra Lēmums (COMP/M.2243 – *Stora Enso/Assidoman/JV*, 49., 56. un 57. punkts).

⁽⁷⁾ Komisijas 1998. gada 27. jūlija Lēmums (IV/M.1226 – *GEC/GPTH*, 22. punkts); Komisijas 1997. gada 2. oktobra Lēmums (IV/M.984 – *Dupont/ICI*, 55. punkts); Komisijas 1997. gada 19. decembra Lēmums (IV/M.1057 – *Terra Industries/ICI*, 16. punkts); Komisijas 1996. gada 18. decembra Lēmums (IV/M.861 – *Textron/Kautex*, 19. and 22. punkts); 1996. gada 7. augusta Lēmums (IV/M.727 – *BP/Mobil*, 50. punkts).

III. PRINCIPI, KAS PIEMĒROJAMI VISBIEŽĀK IZPLATĪTAJIEM IEROBEŽOJUMIEM UZŅĒMUMU NODOŠANAS GADĪJUMOS

17. Ierobežojumi, par kuriem puses vienojušās uzņēmuma nodošanas kontekstā, var dot labumu pircējam vai pārdevējam. Vispārīgā izpratnē pircējam nepieciešamība gūt labumu no noteiktas aizsardzības ir vairāk pārliecinoša par pārdevēja attiecīgo nepieciešamību. Pircējs ir jāpārliecina par to, ka viņa/viņš iegūs nodoto uzņēmējdarbību pilnā vērtībā. Tādēļ parasti tie ierobežojumi, no kuriem labumu gūst pārdevējs, vai nu nav tieši saistīti ar koncentrāciju un nepieciešami tās īstenošanai vispār⁽¹⁾, vai arī to darbības jomai un/vai ilgumam jābūt ierobežotākiem, salīdzinot ar noteikumiem, no kuriem labumu gūst pircējs⁽²⁾.

A. Noteikumi par nekonkurēšanu

18. Nekonkurēšanas saistības, kuras tiek uzliktas pārdevējam uzņēmuma vai tā daļas nodošanas kontekstā, var būt tieši saistītas ar koncentrāciju un nepieciešamas tās īstenošanai. Lai iegūtu nodoto aktīvu pilnu vērtību, to pircējam jāvar gūt labums no kaut kāda veida aizsardzības pret pārdevēja konkurenci, lai iegūtu klientu lojalitāti, un apgūtu un izmantotu zinātību (*know-how*). Šādi noteikumi par nekonkurēšanu nodrošina nodoto aktīvu pilnas vērtības nodošanu ieguvējam, kas parasti ietver gan materiālus, gan nemateriālus aktīvus kā, piemēram, nemateriālo aktīvu vērtība⁽³⁾ vai pircēja izstrādātā zinātība (*know-how*). Šie nosacījumi ir ne vien tieši saistīti ar koncentrāciju, bet arī nepieciešami tās īstenošanai, jo bez tiem rastos pamatotas aizdomas, ka uzņēmuma vai tā daļas pārdošana netiek pabeigta.
19. Tomēr šādus noteikumus par nekonkurēšanu var attaisnot tikai ar koncentrācijas īstenošanas likumīgo mērķi, un to ilgums, ģeogrāfiskā piemērojamība, priekšmets un iesaistītās personas nedrīkst pārsniegt šim nolūkam vajadzīgo⁽⁴⁾.
20. Noteikumu par nekonkurēšanu esamību attaisno laika posmā līdz trim gadiem⁽⁵⁾, ja uzņēmuma nodošana ietver klientu lojalitātes nodošanu, gan nemateriālo aktīvu vērtības, gan zinātnības (*know-how*) ziņā⁽⁶⁾. Gadījumus, kur ietverta tikai nemateriālo aktīvu vērtība, attaisno laika posmā līdz diviem gadiem⁽⁷⁾.
21. Turpretim noteikumi par nekonkurēšanu nav uzskatāmi par nepieciešamiem, ja nodoti tiek vienīgi materiālie aktīvi (tādi kā zeme, ēkas un iekārtas) vai ekskluzīvas rūpniecības un komerciālas īpašumtiesības (kuru turētāji var nekavējoties ierosināt lietu pret šādu tiesību nodevēju pārkāpumiem).
22. Noteikumu par nekonkurēšanu ģeogrāfiskā piemērojamība parasti attiecas uz teritoriju, kurā pārdevējs piedāvājis attiecīgos ražojumus vai pakalpojumus pirms nodošanas, jo pircējs nav jāaizsargā no pārdevēja konkurences teritorijās, kurās pārdevējs pirms tam nav darbojies⁽⁸⁾. Ģeogrāfisko piemērojamību var paplašināt, ietverot teritorijas, kurās pārdevējs plānojis nostiprināties darījuma veikšanas laikā, ja viņš jau ir veicis ieguldījumus šīs virzības sagatavošanā.

⁽¹⁾ Komisijas 1998. gada 27. jūlija Lēmums (IV/M.1226 – GEC/GPTH, 24. punkts).

⁽²⁾ Skatīt, piem., Komisijas 1993. gada 30. augusta Lēmuma (IV/M.319 – BHF/CCF/Charterhouse, 16. punkts) klauzulu, kura mērķis ir pircējam atlikušās uzņēmējdarbības daļas aizsardzība.

⁽³⁾ Kā noteikts Regulas (EK) Nr. 772/2004 1. panta 1. daļas i) apakšpunktā.

⁽⁴⁾ Skatīt Eiropas Kopienu Tiesa, Lieta 42/84 (*Remia*), [1985] ECR 2545, 20. punkts; Pirmās Instances Tiesa, Lieta T-112/99 (*Métropole Télévision – M6*), [2001] ECR II-2459, 106. punkts.

⁽⁵⁾ Skatīt īpašus gadījumus, kur attaisnojas garāki laika periodi, piemēram, Komisijas 2000. gada 1. septembra Lēmums (COMP/M.1980 – Volvo/Renault V.I., 56. punkts); Komisijas 1995. gada 27. jūlija Lēmums (IV/M.612 – RWE-DEA/Enichem Augusta, 37. lpp.); Komisijas 1998. gada 23. oktobra Lēmums (IV/M.1298 – Kodak/Imation, 74. punkts).

⁽⁶⁾ Komisijas 1998. gada 2. aprīļa Lēmums (IV/M.1127 – Nestlé/Dalgety, 33. punkts); Komisijas 2000. gada 1. septembra Lēmums (COMP/M.2077 – Clayton Dubilier & Rice/Iteltel, 15. punkts); Komisijas 2001. gada 2. marta Lēmums (COMP/M.2305 – Vodafone Group PLC/EIRCELL, 21. un 22. punkts).

⁽⁷⁾ Komisijas 1999. gada 12. aprīļa Lēmums (IV/M.1482 – KingFisher/Grosslabor, 26. punkts); Komisijas 1997. gada 14. decembra Lēmums (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, 17. punkts).

⁽⁸⁾ Komisijas 1997. gada 14. decembra Lēmums (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, 17. punkts); Komisijas 1999. gada 12. decembra Lēmums (IV/M.1482 – KingFisher/Grosslabor, 27. punkts); Komisijas 2001. gada 6. aprīļa Lēmums (COMP/M.2355 – Dow/Enichem Polyurethane, 28. punkts); Komisijas 2000. gada 4. augusta Lēmums (COMP/M.1979 – CDC/Banco Urquijo/JV, 18. punkts).

23. Tāpat noteikumiem par nekonkurēšanu jāattiecas tikai uz ražojumiem (ieskaitot to uzlabotos variantus vai jauninājumus, kā arī vēlākos modeļus) un pakalpojumiem, kas iekļauti nodotā uzņēmuma saimnieciskajā darbībā. Te var iekļaut ražojumus un pakalpojumus, kas darījuma brīdī ir attīstības beigu posmā, kā arī ražojumus un pakalpojumus, kas ir pilnībā izstrādāti, bet vēl nav laisti tirgū. Aizsardzība no pārdevēja konkurences ražojumu vai pakalpojumu tirgos, kuros nodotais uzņēmums nav darbojies pirms nodošanas netiek uzskatīta par nepieciešamu ⁽¹⁾.
24. Pārdevējs var radīt saistības sev, saviem meitasuzņēmumiem un komercaģentiem. Tomēr pienākums uzlikt līdzīgus ierobežojumus citiem netiek uzskatīts par tādu, kas būtu cieši saistīts ar koncentrāciju un būtu nepieciešams koncentrācijas īstenošanai. Tas jo īpaši attiecas uz noteikumiem, kas ierobežo tālākpārdevēju vai lietotāju tiesības importēt vai eksportēt.
25. Noteikumus, kas ierobežo pārdevēja tiesības pirkt vai turēt īpašumā tāda uzņēma akcijas, kas konkurē ar nodoto uzņēmumu, uzskata par tieši saistītiem ar koncentrāciju un par nepieciešamiem koncentrācijas īstenošanai saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, kas iepriekš izklāstīti attiecībā uz nekonkurēšanas noteikumiem, izņemot gadījumus, ja šie noteikumi neļauj pārdevējam pirkt vai turēt īpašumā akcijas tikai ieguldījumu nolūkā, tieši vai netieši neiegūstot pārvaldes tiesības vai jebkādu vērā ņemamu ietekmi konkurējošā uzņēmumā ⁽²⁾.
26. Darījumu nepiedāvāšanas un konfidencialitātes noteikumiem ir līdzīga iedarbība kā noteikumiem, līdz ar to tie tiek vērtēti tāpat kā noteikumi par nekonkurēšanu ⁽³⁾.

B. Licenču vienošanās

27. Uzņēmuma vai tā daļas nodošana parasti ietver intelektuālā īpašuma tiesību vai zinātības (*know-how*) nodošanu pircējam, lai tas varētu pilnībā izmantot nodotos aktīvus. Taču pārdevējs var palikt īpanieks tiesībām, lai tās izmantotu darbībām, kas atšķiras no nodotajām. Šādos gadījumos, lai nodrošinātu, ka pircējs var pilnīgi izmantot nodotos aktīvus, parasti slēdz licences vienošanās viņa labā. Līdzīgi, ja pārdevējs nodevis intelektuālā īpašuma tiesības kopā ar uzņēmumu, viņš var plānot turpināt izmantot dažas vai visas tiesības citām darbībām, kas atšķiras no nodotajām, šādā gadījumā pircējs pārdevējam piešķir licenci.
28. Patenta licences ⁽⁴⁾ par līdzīgām tiesībām vai zinātību (*know-how*) ⁽⁵⁾ var uzskatīt par nepieciešamām koncentrācijas īstenošanai. Tās var uzskatīt par koncentrācijas procesa vienotu daļu un tās jebkurā gadījumā nav jāierobežo laikā. Šīs licences var būt vienkāršas vai ekskluzīvas, un tās var ierobežot, ietverot tikai dažas izmantošanas jomas, tādā mērā, lai tās atbilstu nodotā uzņēmuma darbībām.

⁽¹⁾ Komisijas 1997. gada 14. decembra Lēmums (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, 17. punkts); Komisijas 2001. gada 2. marta Lēmums (COMP/M.2305 – Vodafone Group PLC/EIRCELL, 22. punkts); Komisijas 2001. gada 6. aprīļa Lēmums (COMP/M.2355 – Dow/Enichem Polyurethane, 28. punkts); Komisijas 2000. gada 4. augusta Lēmums (COMP/M.1979 – CDC/Banco Urquijo/JV, 18. punkts).

⁽²⁾ Komisijas 1993. gada 4. februāra Lēmums (IV/M.301 – Tesco/Catteau, 14. punkts); Komisijas 1997. gada 14. decembra Lēmums (IV/M.884 – KNP BT/Bunzl/Wilhelm Seiler, 19. punkts); Komisijas 1999. gada 12. aprīļa Lēmums (IV/M.1482 – Kingfisher/Grosslabor, 27. punkts); Komisijas 2000. gada 6. aprīļa Lēmums (COMP/M.1832 – Ahold/ICA Förbundet/Canica, 26. punkts).

⁽³⁾ Nevar attiecināt uz konfidencialitātes noteikumiem par informāciju par klientiem, cenām un produktu daudzumiem. Pretēji tam, konfidencialitātes noteikumus par zinātību (*know-how*) uzņēmuma kārtā var attaisnot ar ilgākiem laika posmiem, skatīt Komisijas 1998. gada 29. aprīļa Lēmumu (IV/M.1167 – ICI/Williams, 22. punkts); Komisijas 1992. gada 30. aprīļa Lēmumu (IV/M.197 – Solvay-Laporte/Interox, 50. punkts).

⁽⁴⁾ Ieskaitot patenta pieteikumus, funkcionālus modeļus, funkcionālu modeļu reģistrācijas pieteikumus, dizainparaugus, topogrāfiju, papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un citiem ražojumiem, kam var iegūt papildu aizsardzības sertifikātus, un augu selekcionāru sertifikātus (atbilstoši 1. panta 1. punkta h) apakšpunktam Regulā (EK) Nr. 772/2004.

⁽⁵⁾ Kā noteikts Regulā (EK) Nr. 772/2004 1. panta 1. punkta i) apakšpunktā.

29. Taču ražošanas teritoriālie ierobežojumi, kas atbilst nodotās darbības teritorijai, parasti nav vajadzīgi darbības īstenošanai. Ja uzņēmuma pārdevējs piešķir licenci pircējam, pārdevējam ar licenci var uzlikt teritoriālos ierobežojumus saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, kas noteikti noteikumiem par nekonkurēšanu uzņēmuma pārdošanas kontekstā.
30. Licences vienošanās ierobežojumi, kas pārsniedz minētos noteikumus, piemēram, tādi, kas vairāk aizsargā licences devēju, nevis licences ņēmēju, parasti nav nepieciešami koncentrācijas īstenošanai⁽¹⁾.
31. Tāpat gadījumos, kad licences piešķir par preču zīmēm, uzņēmuma nosaukumu, dizainparauga tiesībām, autortiesībām vai līdzīgām tiesībām, var būt situācijas, kad pārdevējs vēlas saglabāt šīs tiesības attiecībā uz tā pārziņā paliekošajām darbībām, bet pircējam šīs tiesības vajadzīgas, lai pārdotu preces vai pakalpojumus, ko ražo nodotais uzņēmums vai tā daļa. Arī šajā gadījumā piemēro iepriekš izklāstītos apsvērumus⁽²⁾.

C. Pirkuma un piegādes saistības

32. Daudzos gadījumos uzņēmuma vai tā daļas nodošana var ietvert to tradicionālo pirkšanas un piegādes sakaru pārraušanu, kas pastāvēja pārdevēja saimnieciskās vienības darbību iepriekšējās integrācijas rezultātā. Lai varētu sašķelt pārdevēja saimniecisko vienību un ar saprātīgiem nosacījumiem daļēji nodot aktīvus pircējam, bieži vien vismaz pārejas periodā jāsauglabā esošās vai līdzīgas saiknes starp pārdevēju un pircēju. Šo mērķi parasti sasniedz, izmantojot pirkuma un piegādes saistības, kas attiecas uz uzņēmuma vai tā daļas pārdevēju un/vai ieguvēju. Ņemot vērā konkrēto situāciju, kas rodas, sašķelot pārdevēja saimniecisko vienību, šādas saistības var uzskatīt par tieši saistītām ar koncentrācijas procesu un par nepieciešamām koncentrācijas īstenošanai. Atkarībā no konkrētās situācijas tās var būt gan pārdevēja, gan pircēja labā.
33. Šādu saistību mērķis var būt nodrošināt to ražojumu piegādes nepārtrauktību jebkurai no pusēm, kas vajadzīga, lai veiktu pārdevēja saglabātās vai pircēja pārņemtās darbības. Tomēr pirkuma un piegādes saistības jāierobežo laika posmā, kas vajadzīgs, lai atkarības attiecības aizstātu ar tirgus autonomiju. Tāpēc pirkuma vai piegādes saistības, kuru mērķis ir nodrošināt iepriekš piegādātos apjomus, var tikt ataisnotas uz pārejas laika posmu līdz pieciem gadiem⁽³⁾.
34. Gan piegādes, gan pirkuma saistības, kas paredzētas noteiktiem apjomiem, iespējams, paredzot arī apjoma izmaiņas, var uzskatīt par tieši saistītām ar koncentrāciju un par nepieciešamām šī procesa īstenošanai. Taču saistības, kas paredzētas neierobežotiem apjomiem⁽⁴⁾, ekskluzivitāte vai tādas, kas piešķir privilēģēta piegādātāja vai privilēģēta pircēja statusu⁽⁵⁾, nav nepieciešamas koncentrācijas īstenošanai.
35. Pakalpojumu un izplatīšanas līgumiem ir līdzvērtīga iedarbība kā piegādes noteikumiem, arī šajā gadījumā piemēro iepriekš izklāstītos apsvērumus.

⁽¹⁾ Ciktāl tās atbilst EK līguma 81. panta 1. punktam, uz šīm vienošanām var attiekties Regula (EK) Nr. 772/2004, vai citi Kopienas tiesību akti.

⁽²⁾ Komisijas 2000. gada 1. septembra Lēmums (COMP/M.1980 – *Volvo/Renault V.I.*, 54. punkts).

⁽³⁾ Komisijas 1996. gada 5. februāra Lēmums (IV/M.651 – *AT&T/Philips*, VII.); Komisijas 1999. gada 30. marta Lēmums (IV/JV.15 – *BT/AT&T*, 209. lpp.), ka izņēmuma gadījumos skatīt Komisijas 1995. gada 13. marta Lēmumu (IV/M.550 – *Union Carbide/Enichem*, 99. lpp.); Komisijas 1995. gada 27. jūlija Lēmumu (IV/M.612 – *RWE-DEA/Enichem Augusta*, 45. lpp.).

⁽⁴⁾ Saskaņā ar proporcionalitātes principu, saistības, kas paredzētas noteiktiem apjomiem, paredzot daudzumu izmaiņas, ir konkurenci mazāk ierobežojošas, skatīt, piemēram, Komisijas 1998. gada 18. septembra Lēmumu (IV/M.1292 – *Continental/ITT*, 19. punkts).

⁽⁵⁾ Komisijas 1998. gada 30. jūlija Lēmums (IV/M.1245 – *Valeo/ITT Industries*, 64. punkts); skatīt izņēmuma gadījumus (piemēram, tirgus trūkumu) – Komisijas 1995. gada 13. marta Lēmums (IV/M.550 – *Union Carbide/Enichem*, 92. līdz 96. punkts); Komisijas 1995. gada 27. jūlija Lēmums (IV/M.612 – *RWE-DEA/Enichem Augusta*, sākot no 38. punkta).

IV. PRINCIPI, KAS PIEMĒROJAMI VISBIEŽĀK IZPLATĪTAJIEM IEROBEŽOJUMIEM KOPUZŅĒMUMU GADĪJUMOS APVIENOŠANĀS REGULAS 3. PANTA 4. PUNKTA NOZĪMĒ

A. Nekonkurēšanas pienākums

36. Pienākumu nekonkurēt, par ko vienojas mātes uzņēmumi un kopuzņēmums, var uzskatīt par tādu, kas ir tieši saistīts ar koncentrāciju un ir nepieciešams tās īstenošanai, ja šīs saistības ir atbilstīgas ražojumiem, pakalpojumiem un teritorijām, kas ir kopuzņēmuma līguma vai statūtu darbības joma. Šādi noteikumi par nekonkurēšanu, cita starpā, atspoguļo vajadzību pēc labticības sarunu procesā. Tie var risināt arī vajadzību pilnībā izmantot kopuzņēmuma aktīvus vai ļaut kopuzņēmumam pārņemt mātes uzņēmuma nodrošināto zinātību (*know-how*) un agrāko īpašnieku nodrošināto nemateriālo aktīvu vērtību, vai vajadzību aizsargāt mātes uzņēmuma intereses kopuzņēmumā pret konkurenci, ko, cita starpā, veicina mātes uzņēmuma privilēģēta pieeja zinātībai (*know-how*) un uzņēmuma nemateriālajiem aktīviem, kas nodoti vai izveidoti kopuzņēmumā. Šādu mātes uzņēmuma un kopuzņēmuma nekonkurēšanas pienākumu var uzskatīt par tādu, kas ir tieši saistīts ar koncentrāciju un ir nepieciešams tās īstenošanai uz visu kopuzņēmuma pastāvēšanas laiku ⁽¹⁾.
37. Noteikumu par nekonkurēšanu ģeogrāfiskā piemērojamība parasti attiecas uz teritoriju, kurā mātes uzņēmums piedāvāja attiecīgos ražojumus vai pakalpojumus pirms kopuzņēmuma izveidošanas ⁽²⁾. Ģeogrāfisko piemērojamību var paplašināt, ietverot teritorijas, kurās pārdevējs plānojis nostiprināties darbības veikšanas laikā, ja viņš jau ir veicis ieguldījumus virzības sagatavošanā.
38. Tāpat noteikumiem par nekonkurēšanu jāattiecas tikai uz ražojumiem un pakalpojumiem, kas iekļauti kopuzņēmuma saimnieciskajā darbībā. Te var iekļaut ražojumus un pakalpojumus, kas darbības brīdī ir attīstības beigu posmā, kā arī ražojumus un pakalpojumus, kas ir pilnībā izstrādāti, bet vēl nav laisti tirgū.
39. Ja kopuzņēmums ir izveidots, lai apgūtu jaunu tirgu, ir jāsniedz informācija par tiem ražojumiem, pakalpojumiem un teritorijām, kur tas darbosies saskaņā ar kopuzņēmuma līgumu vai statūtiem. Tomēr jāpieņem, ka mātes uzņēmuma interesēs ir tas, lai kopuzņēmumu nebūtu jāaizsargā no cita mātes uzņēmuma konkurences tirgos, kur kopuzņēmums veiks savu galveno saimniecisko darbību.
40. Turklāt nekonkurēšanas pienākums, par ko vienojas kopuzņēmumu nekontrolējošs mātes uzņēmums un kopuzņēmums, nav tieši saistīts un nepieciešams koncentrācijas īstenošanai.
41. Tie paši principi attiecas uz darbījumu nepiedāvāšanas un konfidencialitātes noteikumiem.

B. Licenču vienošanās

42. Licenci, ko mātes uzņēmums izsniedz kopuzņēmumam, var uzskatīt par tādu, kas ir tieši saistīta ar koncentrāciju un ir nepieciešama tās īstenošanai. Tas nav atkarīgs no tā, vai licence ir ekskluzīva un vai tā ir ierobežota laikā. Licence var būt ierobežota, ietverot tikai konkrētu izmantošanas jomu, kas atbilst kopuzņēmuma darbībai.

⁽¹⁾ Komisijas 1998. gada 15. janvāra Lēmums (IV/M.1042 - *Eastman Kodak/Sun Chemical*, 40 punkts); Komisijas 1996. gada 7. augusta Lēmums (IV/M.727 - *BP/Mobil*, 51. punkts); Komisijas 1996. gada 3. jūlija Lēmums (IV/M.751 - *Bayer/Hüls*, 31. punkts); Komisijas 2000. gada 6. aprīļa Lēmums (COMP/M.1832 - *Ahold/ICA Förbundet/Canica*, 26. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2000. gada 29. augusta Lēmums (COMP/M.1913 - *Lufthansa/Menzies/LGS/JV*, 18 punkts); Komisijas 2000. gada 22. decembra Lēmums (COMP/M.2243 - *Stora Enso/Assidoman/JV*, 49., punkta pedējais teikums).

43. Licences, ko kopuzņēmums piešķir vienam no mātes uzņēmumiem, vai savstarpējus licences līgumus var uzskatīt par tieši saistītiem ar koncentrāciju un nepieciešamiem koncentrācijas īstenošanai, ievērojot tos pašus nosacījumus, kādus piemēro uzņēmuma iegādes gadījumā. Taču licences vienošanos starp mātes uzņēmumiem neuzskata par tieši saistītu ar kopuzņēmumu un par vajadzīgu tā izveidošanai.

C. Pirkuma un piegādes saistības

44. Ja mātes uzņēmums turpina darboties kopuzņēmuma nākamā vai iepriekšējā posma tirgos, uz visiem pirkuma un piegādes līgumiem, tai skaitā izplatīšanas līgumiem, attiecas principi, kurus piemēro uzņēmuma nodošanas gadījumā.
-